

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 99 (3545) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Ma reggel 5 órakor megkezdték a nagyváradai zsidóság áttelepítését a ghejtóba

Dr Gyapay László polgármesterhelyettes nyilatkozik a zsidó-rendeletekkel kapcsolatban

Egy hadalmat keltett a zsidóság körében a város különböző részein kifüggesztett három plakát, amely intézkedik a zsidóságnak a ghejtóban való elhelyezéséről. A keresztények is nagy érdeklődéssel csoportosultak a hatalmas plakátok körül. Kora reggel magához hívatta dr. Gyapay László polgármesterhelyettes az újságírókat, hogy a lapokon keresztül is megadja a szükséges intézkedéseket a város lakosai számára.

Miért is volt szükség a ghejtóra? A közelmúltban már kétszer követelt elárulást a zsidóság a magyar nemzet élte ellen. Az első nagy árulása a világháborúban volt — mondja Gyapay László, — amikor a zsidóság aknamunkája következtében kihullott a magyar katonák kezéből a fegyver és hazánk a pusztulás szélére jutott. A másik és könnyen végetvesztő árulást a most dúló háborúban követte el a zsidóság. Ez ellen csak akkor tudjuk eredményesen felvenni a harcot, ha teljesen elkülönítjük a zsidóságot a keresztény magyarságtól. Erre szolgál a ghejtó.

A zsidóság elköltöztetése ma reggel 5 órától folyamatban van. 100 bizottság végzi ezt a hatalmas munkát. A bizottság először a kijelölt ghejtó területén kezdte meg munkáját, más városrészekre ezután kerül a sor. A ghejtó életét zsidókból alakult öttagú bizottság fogja intézni, amelynek tagjai: Leitner Sándor, hitközségi elnök, Vajda Pál főorvos, Lőrincz Sándor ügyvéd, Osváth René orvos és Motzen Sámuel. A bizottság feladata lesz a ghejtóba kerülő 30 ezer főnyi zsidóság mindennemű ügyeinek az intézése és annak ellenőrzése is, hogy rendszeresen menjen az áttelepítés munkája. A ghejtót egyébként rendőrség őrzi a zsidóság nem hagyhatja el.

Az áttelepítés napokig eltart, addig a zsidóság lakását nem hagyhatja el, kivéve 9—10-ig, hogy a szükséges bevásárlásokat elintézhesse. Egyébként a zsidóknak állandóan otthon kell tartózkodniuk, hogy a kiszálló bizottságok otthon találják őket.

A ghejtóban az élelmezést külön fogják rendezni. Intéző szerve lesz az élelmezési bizottság. Az élelmiszereket a városból beszállítják a ghejtó területére és ott kerül szétosztásra. Valószínű, hogy népkonyhát kell majd felállítani, hogy zavartalanul történjen az élelmezés megoldása. Közlekedésről majd a zsidóság feladata, hogy megoldja a kérdést, a város a zsidó vagyontokat zárta és a már zárolt vagyontok terhére a szükséges élelmiszereket összevásárolja és a ghejtó területére szállítja.

A ghejtót 2 méter magas palánkkal teljesen elkülönítik a keresztény magyarság által lakott területtől, a házak ablakait pedig, amelyek a keresztények lakóházaira néznek, bedeszkázzák. A

zsidóságnak kórházat kell felállítani a ghejtóban, amelyben zsidó orvosok látják el a szolgálatot. A zsidó orvosok közül a tisztifőorvos javaslatára hatot mentesített a polgármesterhelyettes a ghejtóba való költözés kötelezettsége alól, mert nincs megfelelő számú keresztény orvos. A hat zsidó orvos a következők: dr. Bock Ármin szemorvos, dr. Barna László bőr- és nemibetegségek orvosa, dr. Erlmann Lajos orr-, fül- és gégeszakorvos, Mózes Kornélia, a tüdőszanatórium orvosa, dr. Sebestyén Artur belgyógyász, dr. Aufrecht Ede gyermekorvos. Ezeket az orvosokat a keresztények nyugodtan felkereshetik.

A ghejtó területén lakó keresztények azonnal, de legalább négy nap alatt kötelesek elhagyni eddigi lakóhelyüket. Részükre a lakáshivatal fog megfelelő lakást kiutalni. A keresztény iparosoknak és kereskedőknek szintén el kell hagyniuk a ghejtó területét. Számukra a volt zsidó üzletek vagy üzemek területén jelölnek ki új helyiséget.

Mivel a zsidók minden vagyona zár alá került, volt lakóhelyükről semmit el nem vihetnek. A zsidóirtókban levő

tekintélyes mennyiségű tüzfát szintén lefoglalták és ezt hatósági áron elsősorban a hadbavonultak hozzátartozói és a kismemberek között fogják kiosztani. Erre vonatkozó rendelkezések már holnap megjelennek.

re vonatkozó rendelkezések már holnap megjelennek.

A zsidók kitelepítésével kapcsolatos rendelkezések megfelelő végrehajtása ügyében ma délelőtt 10 órakor a polgármesterhelyettes elnökletével megbeszélés volt, amelyen résztvettek: dr. Dobay István aljegyző, a közellátási hivatal vezetője, dr. Chikány Jenő aljegyző, a lakáshivatal vezetője és dr. Kazó Károly th. tanácsnok, a közigazgatási ügyosztály vezetője.

Budapesten még nem jelölték ki a ghejtót

A Pest írja: A főváros lakásügyi ügyosztályába az utóbbi napokban ezrével érkeztek lakásigénylő kérvények, amelyeket érdemi elintézés nélkül irattárba helyeztek, mert érvényben vannak a régebbi rendelkezések, amely szerint nem kérhetnek Budapesten lakást olyanok, akik 1929. ősze előtt nem laktak a fővárosban, vagy akiknek akár főbérleti, akár pedig albérleti lakásuk van. A helyzet azóta sem változott, üres lakás nincs. A rendes lakásforgalom folytán esetleg megüresedett lakások a honvédelmi és közszolgálati érdemek felül, elsősorban sokgyermekes családok igénybevétele. A zsidó lakások igénybevétele az arra hivatottak a szociális igazságot akarják érvényesíteni. Nem engedhető meg, hogy a zsidók olyan mértékben foglalják el Budapest lakásait mint eddig. Az igénybevett lakások a légitámadások hajléktalan-

jainak elhelyezésén kívül szintén honvédelmi és közszolgálati érdekeket szolgálnak. A lakáskérdés általános rendezése a kormányzati tényezők gondosan elkészített átfogó intézkedései alapján jut megoldásra. A főváros lakásügyi ügyosztálya utabban olyan igénylések is befutottak, amelyekben egyesek a budapesti ghejtó megalakulása címén kérik áttelepítésüket. Arról, hogy a fővárosban hogyan és hol különítik el a zsidókat, melyek lesznek a kijelölt házcsoportok, esetleg utcáriszkek, döntés még nincs. A hatóság idejében tájékoztatja a kérdéses területen lakó keresztényeket.

A MTI jelenti: A m. kir. belügyminiszter a Belvárosi Izraelita Nőegyletet, az egyesületek feletti főfelügyelői joga alapján feloszlatta. A Poel Czedek Egyesület ugyancsak feloszlatta a belügyminiszter.

Székely honvédecsapatok sikeresen vertek vissza több szovjet támadást Kutynál

Parma lakónegyedei ellen súlyos terrortámadást intéztek az angol-szászok — 3378 ember vesztette életét Bukarest legutóbbi bombázásakor

9-ik számú hadijelentés. A Magyar Távirati Iroda jelenti. A Honvédezerkar főnöke közli:

Kutynál és attól északra székely honvédecsapatok sikeresen vertek vissza több bolsevik támadást. Ugyancsak eredménytelenek maradtak a Szovjet támadásai Kolomeánál is. Ezzel szemben saját rohamvállalkozásaink területi nyereségre vezettek. Az elfoglalt területeket az ellenség heves ellentámadásai ellenére sikerült megtartani. E harcokban több harckocsit kilőttünk és 5 ellenséges repülőgépet megsemmisítettünk. Az elmúlt hadműveletek alatt mind a támadásban, mint a védelemben vitészségével különösen kitűnt a vitéz Vasváry József vezérőrnagy parancsnoksága alatt harcoló tisztantűi 18-ik könnyű hadosztály.

Berlinből jelentik: (MTI) Amerika repülőgépek, mint a Német Távirati Iroda értesül, kedden súlyos terrortámadást intéztek Parma lakónegyedei ellen. A tankosságra ledobott robbanó és gyújtóbombákkal a sűrűn lakott városnegyedekben súlyos károkat okoztak és így a polgári áldozatok száma különösen nagy.

Bolognában, amely várost az amerikai kötelékek szintén bombázták, a polgári lakosságot ugyancsak nagy veszteség érte.

Bukarestből jelentik: (MTI) A román főváros katonai parancsnoksága közli a főváros elleni légitámadások okozott károkat. Megsemmisült 1892 ház,

megrongálódott 1489 ház, 102 helyen tűz keletkezett. 2979 ember megsebesült, 3378 életét vesztette. A bombák nagyrésze lakott helyekre esett. Megsemmisült illetve tűz áldozatává lett az egyetem épülete, több kulturális intézmény és templom, valamint egy temető is.

Bukarestből jelentik: (MTI) Temesvár főispáni hivatala rendeletet közöl a város kiürítéséről. Eszerint azok hagyhatják el a várost, akiknek engedélyük van és kötelesek egyben lakásukat a főispáni hivatal rendelkezésére bocsátani. A főispáni hivatalnak joga van a menekültek számára kijelölni ezeket a lakásokat.

Sanghaiból jelentik: (MEH) A Német TB

jelentik: Makucsima tengerészkapitány, a japán haditengerészet ügyvivője kijelentette, hogy az Új-Guinea északi partján végrehajtott partraszállási műveletek egyáltalán nem lepték meg a japán haditengerészetet, amely már megtette az ellenintézkedéseket. Az Egyesült Államok ugylátszik, valamennyi erejét mozgósította a Csendes Oceánra erre a felére. Erre vall a Babang elleni támadás is. Japán csak arra vár, hogy a látszólagos sikerektől elvakult ellenség mélyebben hulljon a reá váró kelepécebe.

Ankarából jelentik: (MTI) Az Aksami jelentése szerint Németország és Törökország között a krómszállítás kivételével továbbra is rendszeresen folyik az árusereforgalom. Így például a krómszállítások megszüntetése után is érkezett ezer tonna vasuti sín, amit a török közmunkaügyi miniszterium rendelt Németországból. Ezenkívül még nagyobb más vasáru is érkezett az utóbbi napokban Németországból.

Bizalommal tekint Bihar megye közönsége az új főispán működése elé

Dr Cziffra Kálmán érdemeit méltatta az alispán

Nagyvárad, május 3. Bihar vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendes havi ülését dr. vitéz Nadányi János alispán elnöklésével.

Az alispán napirend előtt megemlékezett dr. Cziffra Kálmán távozásáról és méltatta a volt főispán érdemeit. Majd bejelentette, hogy a vármegyei törvényhatóság élére, vitéz Rajnay Károly nyugalmazott tábornok kerül, aki az első világháborúnak kitűnő és vitéz katonája volt és aki a felszabadulás után, mint közigazgatási férfiú is rendkívül rátermettegről tett tanúságot. A törvényhatóság általában egész Bihar vármegye közönsége bizalommal tekint az új főispán munkássága elé, aki nehéz időben veszi át a vármegye vezetését.

Dr. Oswald János vármegyei főjegyző felolvasta az alispáni jelentést, amely a következőket tartalmazza:

Bejelenti az alispán, hogy a m. kir. pénzügyminiszter 114.017/1944. XII. fő. számú rendeletével dr. József József pénzügyi tanácsost a pénzügyigazgató helyettesi teendőket ellátásával megbízta.

Az Országos Szociális Felügyelőség a Közbiztonsági Szövetkezet közel 7 milliós 1944. évi üzlettervét jóváhagyva megküldte. Ezen üzletterv szerint a Szövetkezet Igazgatósága 1944. évi április hó 27-i ülésén előterjesztett javaslatok alapján megkérdődik a sokgyermekes családok részére 104 új ház építése a múlt évben elkezdettek befejezése, továbbá úgy az állat, mint a kisipari és kiskereskedői kölcsönök folyósítása és egyéb juttatások is.

A szövetkezet traktorai közül a vármegyében 14 — a jó idő beálltával — azonnal megkezdte a kiemberek földjén a tavaszi ezantást.

A vármegye közellátási helyzete változatlanul kielégítő.

A közellátási ügyvitel július hó 1-én megváltozik. Lényeges változás az ügyvitel egyszerűsítése, az adatszolgáltatáson felépülő ellátási rendszer és miként az alispán már felévről elöllet bevezette, a központi ellátás elrendelése. Végül a zsidók és a munkakerülők ellátásának szabályozása.

Közlő továbbá az alispán, hogy a közúti kerületi felügyelő leírata alapján engedélyt adott a nagyvárad m. kir. államépítészeti hivatalnak, hogy hasonlóan az állami útterületek megműveléséhez, közlekedési érdekeket nem szolgáló és mezőgazdasági termelésre felhasználható törvényhatósági útterületek megművelésének a termelvények a törvényhatósági ügyi szolgálatot ellátó tisztviselők, útbiztosok és útrőrk részére biztosítottasának hatósági áron.

Ez az intézkedés a törvényhatósági útalapnak jövedelemtöbbletet jelent, míg a termelvények juttatása az érdekeltek szociális helyzetén javít.

Ezután az ügyosztályok jelentései közzétek.

A tisztifőorvos jelentése szerint a vármegye közegészségügyi helyzete a tifusz-megbetegedések számának növekedése és a gerincevelőb fellépése miatt rosszabbodott április hónapban a márciusi állapotokhoz képest. 30 tifusz-megbetegedés volt 3 halálessel és 10 gerincevelőb megbetegedés ugyancsak 3 halálessel. A természetes szaporodás 332 lélek volt az elmúlt hónapban.

A törvényhatósági állatorvos a március havi állapotokra vonatkozóan tett

jelentést. Ezerint az állategészségügyi állapota az előző hónap állapotához viszonyítva kedvezőbb. A lépfene betegség 2 községben megszűnt, jelenleg 5 járás 6 községének 7 udvara van fertőzve. A veszettség megszűnt. A rühösség terjedőben van, 8 járás 20 községének 71 udvara van fertőzve. A sertéspestis megbetegedések száma csökken, de még tekintélyes számmal szerepel. 9 járás 22 községének 353 udvara van fertőzve. A sertésorbán 2 község 71 udvarában megszűnt és 1 község 1 udvarában fellépett. A háromfajta 1 községben megszűnt, jelenleg fertőzve

van 3 járás 3 községének 3 udvara.

Az állatforgalomra vonatkozólag jelentette, hogy a vásárok forgalma nagyon gyenge volt. Az állatárak tartósak. Vásári tilalom nem volt. A vármegye területéről vasuton kivitték március hónapban 31 lovat, 1613 kétévesnél idősebb szarvaemaráhát, 354 kétévesnél fiatalabb szarvaemaráhát, 8 borjut, 96 juhot, 215 hizott sertést, 194 sovány sertést, 397 sülőt, 2597 malacot.

A többi ügyosztályok jelentései nem tartalmaznak lényeges közléseket az elmúlt hó közigazgatási eseményeire vonatkozóan.

Fontos tudnivalók a ghetéből kiköltöző keresztények lakásigénylésére vonatkozólag. A ghetéba telepítendő zsidó családok keresztény albérlői helyükön maradhatnak

Nagyvárad, május 3. A város zsidó lakosságának ghetéba költöztetésével kapcsolatban — mint illetékes helyen értesülünk — a lakáshivatal utalja ki a kiürült lakásokat azoknak a keresztényeknek, akik a zsidóknak a kijelölt városrészekből elköltözni kényszerültek.

Ma délelőtt többszáz ember tolongott a lakáshivatal előtt, de — mint kiderült — ezek nagyrésze nem a ghetéből kiköltöző keresztényekből, hanem olyan nem zsidó személyekből került ki, akik anélkül, hogy elköltözésre kényszerülnek, mindenáron lakást akarnak igényelni.

A lakáshivatal felhívja a közönség figyelmét arra, hogy elsősorban azoknak a lakásigénylőket intézik el, akiknek a gheté kijelölése folytán el kell hagyniuk eddigi lakásaikat.

Csak azután kerül sor a többi, még fennmaradó zsidó lakás kiigénylésére, illetve kiuralására.

Azok, akik a ghetének kijelölt városrészekből elköltöznek, a lakáshivattól utalványt kapnak. Ezzel az utalvánnyal elmennek a számukra kijelölt zsidó lakásba. Ha az le van pecsételve, akkor a lakást hatósági közbejöttével nyitják ki, a berendezést leltározzák s azt lehetőleg egy szobában tömörítik s ezt a szobát újból lepecsételik. A lakáshivattal rendelkező nemzsidó személy

csak ennek megtörténte után veheti igénybe a lakást.

A keresztény albérlők, akik ghetéba kitelepítendő zsidó családoknál laknak albérlésben, helyükön maradhatnak. Abban az esetben, ha a szobák olyan elhelyezései, hogy nem különíthetők el, az illető albérlők cserélhetnek ugyanabban a lakásban olyan szobával, mely elkülöníthető.

A lakbérek tekintetében egyelőre még nem történt intézkedés. Ebben a kérdésben később intézkedik a polgármester.

Sokan vannak, akik saját ingatlanukban laknak a gheté számára kijelölt területen. Ezeket az új lakás igénylésének gondja mellett most az is foglalkoztatja, hogy kik kerülnek az ő házaikba, mert nem mindegy a tulajdonos szempontjából, hogy tisztaságszerető emberek költöznek-e be ingatlanába, vagy pedig kevésbé kívánatos egyének. Ezek a háztulajdonosok megkérdőlelték cserepárokat szerezni, de ilyen megoldások alig lesznek lehetségesek, mert egy-egy elhagyott lakásba több zsidó személyt fognak beosztani, mint amennyi keresztény ott eddig lakott. Érdeklődésünkre azt a felvilágosítást kaptuk illetékes helyen, hogy a gheté területén keresztények által kiürített lakásokba a zsidó hátközégg fogja az új lakókat beosztani. Ilyen kérdésekben tehát a lakáshivatal nem intézkedik.

HIREK A TÖRVÉNYSZÉKRŐL

MÉG MINDIG MAROLUG

Nagyvárad, május 3. Tollas Vincéné bereettyóújfalusi lakos marólugot oídott egy üvegben és az asztalon hanyta. Bejött a szomszéd kis gyermeke és az oídott állapotban levő marólugot meg akarta inni. Szerencsére ösztönösen megérezte a veszélyt és miután szájába vette, kiköpte. Szájában így is 8 napon tul győzgyaló sbekek keletkeztek. A kir. ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testi sértés címén vádat emelt Tollasné ellen. A nagy-

várad kir. törvényszék ma délelőtt tárgyalta az ügyet és Tollasné jogerősen 80 P pénzbüntetésre ítélte.

MEGHALT A GONDJAIRA BIZOTT LELENGYERÉK — EGY HONAPRA ITÉLTÉK

Ismeretes, hogy a helyi lelecből a nagyobbacska gyermekeket ki szokták adni neveltetni gyermektelen magánházakhoz. Így Vadász Istvánné nagyvárad lakos is kivette a lelecből tavaly nyáron Balázs Gizella kisleányát. Kéthónapig volt nála,

Mozik műsora:
APOLLÓ: Egy nap a világ.
BELVAROSI: Egy gép nem tér vissza.
CASINO: Machita.
KORONA: Csodarepülő.

s ez idő alatt minden két hétben orvosi vizsgálatra vitte. Augusztus 23-án csalánkiütés jelent meg a kisgyermek testén és erős hasmenése volt: Dr. Gagyi igazgató-főorvos vizsgálta meg és arra kérte Vadásznét, hogy ha a gyerek állapota nem javul, pár nap mulva ismét vigye be megmutatni a lelecbé. Ennek ellenére Vadászné elmulasztotta a gyereket orvoshoz vinni, holott állapota egyáltalán nem javult. 31-én aztán már nagyon rossz lett a kisgyermek, akin ekkor már mérgezési tünetek jelentkeztek és már az orvosi beavatkozás sem tudott segíteni, a kis Balázs Gizike szeptember 2-án meghalt. Vadászné ellen feljelentést tett a Gyermekmenhely igazgatósága és a törvényszék ma délelőtt egyhónapi fogházbüntetéssel sújtotta a gondatlan asszonyt. A kir. ügyész fellebbezést jelentett be súlyosbításért, s így az ítélet a vádlott és védő helynyugvása után sem jogerős.

NYOMORÉKKA TETTE AZ AJANDEKBA KAPOTT „PUKKANÓ”

Igen sokan emlékeznek reá, hogy a Mussolini-téri piacon régebben — hónapokkal ezelőtti időkig mozdó árusok ugynevezett „pukkanó”-t árultak. Ez a pukkanó báriumklorát tartalmu robbanójáték, amely a gyerekek nagy előszeretettel csapkodtak oda s játszadoztak velük. Nemes József nagyvárad lakos kis keresztfiának örömet akart szerezni és vett nagyobb mennyiséget, hogy majd apránként adja oda neki. A robbanóanyagot egy üvegtubusba töltötte és az asztalon felejtette. Közben bejött a kis pajkos keresztifit s hozzányúlt. A tubus a kezében felrobbant, levitte jobb kezefejét és balszemét kiégette. Nemes Lajos, a szerencsétlen gyermek édesapja feljelentést tett Nemes József ellen és a kir. ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testi sértés címén vádat emelt ellene. A törvényszéken ma délelőtt került tárgyalásra az ügy.

Dr. Beöthy Konrad orvosszakértő meghallgatása után a törvényszék a gondatlan kersztapát 200 P pénzbüntetésre ítélte és a bünygyi költségek megtérítésére kötelezte. Kártérítésre nem kellett kötelezni, mert Nemes József saját költségén kezelte a debreceni klinikán a szerencsétlenül járt kisfiut. Az ítélet jogerős.

A hét vége felé várható az új főispán érkezése

Illetékes helyen nyert értesülésünk alapján Rajnay Károly főispán érkezése a hét vége felé várható. A mai napon Budapesten fontos légtalmi értekezleten vesz részt. Erre az értekezletre Gyapay László polgármester helyettes Rehák Tamás tűzoltóőparancsnokot küldte ki. Az új főispán hivatalos esküjét már hétfőn letette.

Szolgálatos gyógyszerintárák:

- III. CSOPORT:
KIGYÓ gyógyszerintár, Bémer-tér 1 (Reisz L.) 15-68.
II. RAKOCZI F., Szacsavay-u. 25. (Csanda E.) 17-47.
OROSZLAN gyógyszerintár, Mussolini-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.
MADONNA gyógyszerintár, Sztarovezky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérlő Feder Vilmos) 33-87.

Sikeres ellentámadásba lendültek a német és magyar csapatok Kolomea térségében támadó bolsevistákkal szemben

Az északi szakaszon szünetelnek a nagyobb mérvű harcok az eliszaposodás következtében — Új támadásra készülnek az angolszászok a délolaszországi arcvonalon

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: Az egész északi szakaszon és a középső részen, főként az eliszaposodás olyan mértékűt öltött, hogy a legközelebbi napokban nagyobb mérvű harcra valószínűsége számítani nem lehet, ezért a harc május 1-én tulnyomóan a déli szakaszra korlátozódott, azonban innen is csak helyi harci cselekményeket jelentettek. A bolsevisták Kovel-től délre nyugatra indított támadása majdnem a nagy áradások mérvét érte el, azonban az idejében megtett német ellenintézkedések következtében érzékeny veszteségeket szenvedtek. A német és szövetséges csapatok eredményes elhárító és támadó vállalkozásai a német fegyvernem rendkívül erős harcászati alakokkal, főleg Jassi, Kolomea és Kovel térségében kivette részét. A Kárpátok előterében bolsevisták Kolomea térségébe támadásba mentek át. A német és magyar csapatok ellentámadásba lendültek és ezek során az egyik helyen előrehatoltak, egészen a bolsevisták készenléti állásáig és azokat szétverték.

Az olaszországi arcvonalon a Tirreni-tenger partvidékén a német lövegek tovább is érzékenyen zavarták az angol és amerikai part közelében észlelt hajógyűlékezőseket. Az Alpok nyugati részében német közelharci csapatok szétromboltak kis erődöket és harciállásokat. Az adriai parton megfiusult az indus segédes csapatok egyik rohamvállalkozása. A nettunói hídfőnél a német rohamcsapatok a Castelle Vechio mellett leküzdötték néhány támaszpontot. Német messzehordó ütegek Nettunónál és Anzió-nál az angolok és amerikaiak kiharadó helyeit és készenléti állásait eredményesen lőtték. Az olasz déli arcvonalon egy idő óta állandóan folyik az angolok és amerikaiak csapat- és anyagszállítása. A 8-ik angol és 5-ik amerikai hadseregnek egyre jobban megélénkülő csapatmozdulatainak méreteiben arra lehet következtetni, hogy az immár néhány hónap óta egy helyben topogó csapatok új támadásra készülnek. Egészen közelire tehető az az időpont, amikor majd az angolszászok újabb kísérletet tesznek áttörő hadműveleteikre.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnokság közli: Szbasztopol előtt, valamint a Dnyeszter-torkolat és a Kárpátok között megfiusultak a bolsevisták helyi támadásai. Csatarepülőzredek határozott mély támadásokat intéztek a bolsevistáknak a Krim-félszigeten és a déli arcvonalszakaszon lévő repülőterei ellen és eredményesen támadtak ellenséges páncélos gyűlékezőseket, valamint csapatcélakat a Jassitól északra nyugatra lévő térségben. A Kárpátok és a Dnyeszter felső folyása

között a német és a magyar csapatok támadásai további terepnyereségre vezettek. Az újonnan elfoglalt állások ellen intézett ellenséges ellentámadásokat visszavertük. Csapatunk a légifegyvernem biztosító támogatásával Kovel-től délre nyugatra szétverték páncélos és csatarepülőik által támogatott erősebb szovjet támadásokat. Német harcirepülőketelések az új folyamán jó eredményei támadtak ellenséges utánpótló pályaudvarokat, főként Sepetovka, valamint csapatzállító vonásokat. Vitebszktől kétoldalt az ellenség helyi támadásai eredménytelenek maradtak.

A nettunói hídfőállásban és az olaszországi déli arcvonalon visszavertük az ellenség helyi előretöréseit. Ellenséges bombázók hétfőn délben bombákat dobtak Firenzére. A Balkánon nagy időjárás és terepnehezségek mellett eredményesen folytattuk a harcot a kommunista bandák ellen. A banditák a kemény harcok-

ban április havában több mint 9 ezer halottat és 3.700 foglyot, valamint számos fegyvert és löszert vesztek. Az ellenség Nyugat-Németország néhány helysége és a megszállt nyugati területek ellen intézett támadásai alkalmával hétfőn a nap folyamán és éjszaka 22 repülőgépet vesztek, köztük 16 négymotoros bombázót.

Egyre növekszik a német léghaderő eredményessége

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: A keddi német estilapok a légitámadásokkal foglalkozva megállapítják, hogy a márciusban lelőtt 1.234 ellenséges repülőgéppel szemben áprilisban 1.392 repülőgépet lőttek le. Ez az eredmény azt bizonyítja, hogy mennyire megnövekedett a német léghaderő sikere. A Berliner Nachrichten megállapítja, hogy az angolszászok csak az elmúlt hónapban 11 ezer repülőgépet vesztek.

Miközben Stettinius a londoni menekült kormánnyal tárgyal

Moszkva és Washington Mikolaiczik háta mögött megegyezett a lengyel kérdésben

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Miközben Stettinius és a londoni lengyel menekült kormány közötti tárgyalások hírért, valamint a lengyel kérdésben teendő amerikai közvetítő javaslat felvetődését váltakozva megerősítették, vagy cáfolták, úgylátszik, hogy Moszkva és Washington Mikolaiczik feje fölött megegyezett. A fenti megállapodásra jut a külföldi tájékoztató szolgálat, vizsgálva a két lengyel, Lange tanár és Orlemanski atya moszkvai utazásának hátsó okait. Sztalin mindkettőjüket fogadta. — Moszkvai jelentés szerint a megbízás a szabad és független Lengyelország felállítására érdekében folyt és

pozitív módon ment végbe, és Orlemanski esetében két szovjet-lengyelről van szó, akit a Moszkvában működő szovjet-lengyel bizottság amerikai fiókjának vezetőivé szemeltek ki. Orlemanski Sztalin által történt fogadása röviden azt jelenti, hogy miközben Stettinius a londoni menekült lengyel kormányba új reményeket öntött, az Egyesült Államok kormánya a tárgyalók háta mögött már is megegyezett Moszkvával a Mikolaiczik-féle menekült lengyel kormány likvidálása érdekében.

Berlin. (MTL) Német illetékes helyről tájékoztatásul közlik, hogy Visinszky szovjet helyettes külügyi

népbiztos tudtadta, hogy a cseh száműzött kormány és a Szovjetunió között megállapodás jött létre, amely elismeri a Szovjetunió katonai szuverenitását arra az esetre, ha a szovjet csapatok megszállnának volt csehszlovák területet. A Szovjetunió ezzel a csehszlovákiai megszállással, mint egy repülőgépanyahajót biztosít a bolsevizmus számára Közép-Európa ellen. Berlinben megállapították, hogy a Benes és Moszkva között létrejött megegyezés hasonló a Moszkva és Badoglio közötti megállapodáshoz, amelyet az angolszászok azután akarva-nemakarva, később kénytelenek voltak jóváhagyni.

Végetértek Spanyolország és az angolszász hatalmak között folytatott tárgyalások

A megállapodás alapján ismét engedélyezik a spanyolországi olajbevitelt

Madrid. (MTL) A Német TI jelenti: A spanyol külügyminisztérium kedden közzétett jegyzékében közli, hogy végetértek az egyfelől Spanyolország, másfelől Anglia és az Egyesült Államok között folytatott tárgyalások. A tárgyalások hosszadalmas voltát az okozta, hogy a megvitatásra kerülő kérdések terjedelmében hosszadalmasak voltak és a megállapodás sok pontra terjedt ki, főként

Spanyolország gazdasági kapcsolataira Angliával és az Egyesült Államokkal. A megbeszélések Spanyolország szigorú semlegességének és a jelen helyzet adottságainak keretében folytak. Ezzel egyengették az utat arra, hogy a Spanyolország és a két másik társuló fél közötti kapcsolatok amelyek az elmúlt hónapban bármilyen mértékben megszakadtak, újra felépüljenek és minden nehézséget kiküszöböl-

jenek. anélkül, hogy ez károsan érintené az érdekelt nemzetek érdekeit vagy jóbírát.

Lisszabon. (MTL) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Eden külügyminiszter az alsóház keddi ülésén bejelentette, hogy a brit kormány és az Egyesült Államok kormánya bizonyos időn keresztül tárgyalásban állott a spanyol kormánnyal több olyan ügyben, amelyre a spanyol kormány

Milliók használják állandóan megelőzésként a Darmolt ezért, mert megbízhatóan és teljesen fájdalom nélkül hajl. Legrégibb és legelterjedtebb csokoládés hashajtó a:

DARMOL

magatartása a multban a két kormány szempontjával ellentétben állott a spanyol semlegességről kinyilvánított politikával. Ezen azután felsorolta azokat a kérdéseket, amelyek a tangeri német főkonzulátus tevékenységével, a keleti határon volt spanyol csapatokkal, az olasz fegyverletétel idején spanyol kikötőkben rekedt és ott tartott olasz kereskedelmi hajókkal és Németországnak szóló wolfram-szállítással függenek össze. A spanyol kormánnyal létrejött megállapodás eredményeként a brit kormány és az Egyesült Államok kormánya indokoltan tartja, hogy újra elfogadják a Spanyolország által a szövetségesek nyersanyagai tekin-

Berlinben gondosan megvizsgálták a török kromszállítások beszüntetésének kérdését

Berlinből jelentik: (MTI) Német illetékes helyről közlik, hogy a Wilhelmstrassen gondosan átvizsgálták a török kromszállítások beszüntetésének kérdését és még nem állapították meg, mikor lesznek majd közzé a német állásfoglalást.

Ankarából jelentik: (MTI) A Német TI jelentik: Saradzoglu miniszterelnök elutazott Brüsszelbe üdülés céljából. Inonü köztársasági elnök személyesen bucsúztatta. Menemedzsoğlu külügyminiszter még mindig Izmirben tartózkodik.

Ankarából jelentik: (MTI) Istanbul főpolgármestere a következőket mondta: Az első repülőgép török területen április 17-én tűnt fel. A Török Távirati Iroda erről április 24-én közölt részleteket. A második ellenséges repülőgép április hó 20-án jött. Lehetséges, hogy az idegen gépek anyagban kárt és emberben veszteséget is okozhatnak, bár eddigi incidensek alatt emberáldozatra nem került sor. Ezért berepülés esetén ellőtétitjük Istanbul és a passzív védelemhez folyamodunk. Azután felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy fegyelmetlenül viselkedjék, majd így fejezi be: az egész világ tudja, hogy a török nép páratlan hősiességgel küzd, amikor függetlenségéről van szó.

Önmagukról megfeledkezett, zsidóbujtató keresztények után nyomoz a rendőrség

(Nagyvárad.) Április 30-án letelt a zsidó vagyonbejelentés határideje és mint előre látható volt, egyremásra napfényre kerül egyes személyek által birtokba vett értékek elrejtési ügye.

Különösen a rádiók „elajándékozása” volt gyakori eset Nagyváradon és a be nem jelentett rádiók miatt úgy az ajándékozó zsidó, mint az elfogadó keresztény lakosok most igen kellemetlen helyzetbe kerültek.

A rendőrkapitányságnak addig a sárga csillag nemviselése miatt zavarodott fel a munkája, azonban a eziről büntetések észrelejtették a rendelet kijáratát. Annál nagyobb és komoly munkát okoz most a zsidóbujtató és vagyonrejtés kinyomozása, amelyet egyes papok, vagy vagyontalan keresztény polgárok „jóhiszeműsége” idézett elő.

A nyomozás érdekében egyelőre nem közölhetünk adatokat, azonban sajnos, megállapítást nyert, hogy hibátlan arányban tettek szívességeket egyes lakosok zsidó ismerősöknek és ezért természetesen egyforma szor-

„Ma nem lehet kiszállni a közös hajóból”

Weesenmayer birodalmi követ és meghatalmazott beszéde a nemzeti munka ünnepe

A Budapesti Értesítő jelentik: A nemzeti munkanapnak ünnepe a birodalmi népközösség Budapest mellett egy fegyverkezési üzem csarnokában ünnepségre gyűlt össze. Weesenmayer, a Nagy-Német Birodalom magyarországi követe és meghatalmazottja, Sztójay Döme miniszterelnök és a kormány több más tagja, valamint a magyar és német küldöttségek jelenlétében beszédet mondott, amelyben méltatta a dolgozó ember mai ünnepe jelentőségét. A továbbiakban a követ azt fejtette, hogy ez a háború harc az elavult elvek és életfelfogások ellen.

— Bár a nemzeti szocializmus nem kivételes, örökérvényű szervező törvény alapján mégis azt hisszük — mondotta — hogy mi vagyunk az európai térségben a mágnes a dolgozók jobb rendjének. Nem akarunk ebben kényszeríteni és nem akarunk diktálni, hanem meggyőzni és ezzel megnyerni. Nem akarjuk erőszakkal megváltoztatni az egyes nemzetek

népi lényegét vagy azok szuverén életelveit, kizárólag az a célunk, hogy megmentsük az európai földrészt egy jobb rend számára. A birodalom és a vele szövetkezett nemzetek életre-halálra sorsközösségben forrtak össze. Ma nem lehet kiválni ebből a kötelékből, még kevésbé kiszállni a közös hajóból. A birodalom legelső vonalban viseli a harcokat, az áldozatoknak és az állagvesztéseknek egész súlyát. Ez jogot ad arra, hogy vezető szerepet játsjunk ebben az élet-halál harcban. Aki elvitatja tőlünk ezt a jogot, annak nincs joga az élethez és alkotáshoz a népek körében és vele, mint a közös ügy árulóival bánunk. De nemcsak arra törekszünk, hogy a katonák közötti fegyverbarátságot ápoljuk, hanem hogy megteremtsük a harci és akaratközösséget a velünk szövetkezett valamennyi dolgozó ember között. Így és csak így látjuk biztosítottak a győzelmet, amelynek el kell jönnie és el is fog jönni!

Tűzifafelajánlás a vasuti szállítások alkalmával

A hivatalos lap keddi száma közli Kunder Antal kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendeletét a vasutak részére történő tűzifa felajánlására vonatkozóan. A rendelet május hó 15-én lép életbe.

1. §. FELAJÁNLÁSI KÖTELEZETTSÉG

(1) A legalább 10 (tíz) tonnás tételekben a m. kir. államvasutak és a kezelésében levő vasutak vonalain feladásra (át-rakásra) kerülő tűzifaküldeményeknek a rendelet 2. és 3. §-ában meghatározott hányadát a tűzifaküldemény vasuti fuvarozásra való feladása (át-rakása) előtt a m. kir. államvasutaknak fel kell ajánla-

ni. Mindaddig, amíg a felajánlás és a felajánlott tűzifa átadása meg nem történt, a m. kir. államvasutak a tűzifaküldemény fuvarozás céljából való felvételét megtagadhatja.

(2) A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a felajánlási kötelezettség mértékét a m. kir. államvasutak szerződéses tűzifaszállítóival szemben felemelheti, leszállíthatja vagy teljesen el is engedheti.

(3) A m. kir. államvasutak az (1) bekezdés alapján felajánlott tűzifát köteles — számla ellenében történő készpénzfizetés mellett — átvenni.

2. §.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAKNAK FELAJÁNLANDÓ TŰZIFA Mennyisége

Az 1. §-ban foglalt rendelkezés alapján a tűzifaküldemény vasuti fuvarozásra való feladása előtt

minden 10 tonna raksúlyú vasuti kocsi után 7 q.

minden 15 tonna raksúlyú vasuti kocsi után 11 q.

minden 20 tonna raksúlyú vasuti kocsi után 14 q.

tűzifát kell a m. kir. államvasutaknak felajánlani.

3. §.

KEDVEZMÉNYEK A FELAJÁNLÁSI ELJÁRÁS EGYSZERŰSÍTÉSE ERDEKÉBEN

(1) Azok a feladók, akik ugyanarról a feladási állomásról előreláthatólag több vasuti kocsi tűzifát adnak fel fuvarozásra, a m. kir. államvasutaknak felajánlott és előzetesen átadott minden, legalább a kocsi raksúlyáig megrakott 15 tonnás vasuti kocsi tűzifamennyiség után 14 (tizennégy) ugyancsak 15 tonna raksúlyú, a kocsi hordképességéig megrakott vasuti kocsi tűzifát felajánlási kötelezettség nélkül adhatnak fel fuvarozásra.

(2) A katonai hatóságok, parancsnokok és szervek címére katonai fuvarlevéllel feladott tűzifaküldemények után felajánlandó tűzifamennyiséget a honvédség összesítve, havi részletekben is felajánlhatja a m. kir. államvasutaknak.

Ehenhalt indusok csontvázaival és holttesteivel borítják az indiai mezőket

Stockholmból jelentik: Az „Afton Tidningen” jelenti Londonból: Bengália 60 millió lakosságából 1943. évben 5 millió az éhínség következtében támadt malária-, himlő- és kolerajárvány áldozatait esett — közölte Joshi indiai politikus, az indiai kongresszusban. Az egyik angol hetilap indiai tudósítója ezzel kapcsolatban részleteket közöl az éhínség következtében Indiában beállott helyzetről. A tudósító rövid idővel ezelőtt ellátogatott Jalamwahi faluba és a helységtől 50 méternyire olyan mezőt találtak, amelyet éhínség következtében meghalt emberek csontvázaival és holttesteivel borítottak.

Bengáliában az élelmiszerellátás még mindig nem szilárdult meg. Így például a rizs ára az 1941. szeptemberi áraknak az ötszöröse.

Újabb internálások

(Nagyvárad.) Lapunk multheti számában részletesen beszámoltunk arról, hogy a zsidó üzlethezárasok napján Mózes Izák Pece utcai fuvaros a késő délutáni órákban is árult és az őrszemes rendőr mintegy 14 zsidó vevőt számolt meg az üzletben. Az üzletet lezárták, így azintén a két raktárat is, ahonnan mintegy 30 kiló tea-füvet foglalt le a rendőrség. Mózes őrizetbe vették és megindult ellene az internálási eljárás.

Hottya Sándorné április közepén szabadult a váradai ügyészségi fogházból, ahol lopás miatt ült, majd a Beöthy Ödön-utcában lakást bérelt és első teendője az volt, hogy lakásadóját meglopta. Őrizetbe vétele után szintén megindult az internálási eljárás ellene.

Kardos László budapesti lakos pár nappal ezelőtt érkezett Nagyváradra, hogy állítása szerint, mint villanyszerelő munkát keressen, azonban minden jel arra vallott, hogy a határon át, Romániába akart szökni. Perze, nem sikerült, mert a rendőrségnek feltűnt, hogy nem viseli a sárga csillagot, igazoltatták, majd őrizetbe vették. A rendőri büntetőbírósa 300 pengőre büntette, ettől függetlenül, megindult ellene az internálási eljárás.

Mindhárom esetben kedden délelőtt hirdette ki a rendőrség az internálási végzet, amely szerint az internálások megerősítéseket nyertek.

Tűzoltóságot kell felállítani a falvakban

A belügyminiszter a hivatalos lap tegnapi számában rendeletet adott ki a tűzrendészet újabb szabályozásáról. A rendelet a községi fizetett tűzoltóság szervezetét szabályozza és meghatározza a nagy- és kisközségek, továbbá a megyei városok segélynyújtási kötelezettségét és a költségek viselését. Az a nagy-, vagy kisközség, amely legalább nyolcszáz percliter, vagy ennél nagyobb teljesítményű, teljesen felszerelt motoros fecskendővel rendelkezik és a községben hivatásos tűzoltóság nincs, köteles saját költségén haladéktalanul külön községi, fizetett tűzoltóságot szervezni és azt fenntartani. A községi fizetett tűzoltóság egy fizetett tűzoltó gépkezelőből és legalább két, de legfeljebb öt tűzoltóból áll.

SZTRÁJKOK VESZÉLYEZTETIK AZ ANGOLSZÁSZ INVÁZIÓT

A szovjetlapok ismét megfenyegették Angliát és Amerikát

Stockholmi jelentések szerint Bevin angol munkaügyi miniszter érdekes beszámolót tartott az alsóházban. Megállapította, hogy a legutóbbi idők sztrájkmozgalmai óriási veszélybe sodorták a második arcvonalat, azaz az inváziót. Az április 5-ét közvetlenül megelőző három héten — mondta Bevin — Angliában egy ipari vulkán tetején ültek. Körülbelül április elején Angliát a munka teljes megbénulása fenyegette, mert nem kevesebb, mint hárommillió munkás állt sztrájkba a gázművekben, a hajógyárakban, a gépiparban és a szénbányákban. Bevin szerint tulajdonképpen nem is sztrájkok voltak ezek, hanem inkább bizonyos sztrájkok következményeképpen fellépett óriási zavarok. S a munkabeszüntetések olyan pillanathoz követhettek be, amikor Anglia nem engedhette meg magának, hogy ipari szervezetét ilyen események megbontsák. Bevin itt a diplomáciában, vagy általában bizonyos kormányok között lejátszódott eseményekre célozott a Daily Express újság véli, hogy ez óvatossággal kell nyílván a külföldi propagandára gondolt.

Elképzelhető, hogy Bevin szavai nem hatottak lelkesítően az angol alsóházra s azon túl az angol közvéleményre. A tömegek pontosan abban a pillanatban értesültek ezekről az aggasztó hírekről, amikor idégeiket már végsőkéig eszta az invázió propaganda és a szövetségesek között folyó végeláthatatlan vita a második arcvonalról. S amíg az angol kormány a lelkes bevezetők után máris ilyen óvatossággal igyekszik csökkenteni az invázió sikerébe vetett merész reményeket s lassan talán a lefűjést is előkészíteni, a másik oldalon, Moszkvában elhangzott Sztalin erőteljes felszólítása az invázió azonnali megindítása érdekében. Bevin beszéde után nem nehéz elképzelni, milyen kényelmetlen és bizonytalan érzésekkel foglalkozik most a hivatalos angol politika a második arcvonallal, hogyan keresi a kiutat, hogy részben saját nagyhangú ígéreteihez, másképp pedig Sztalinhoz se legyen hűtelen. Sztalin kiáltványából kiderül, hogy a szovjethadsereg mégsem elegendő az európai kérdések megoldására s a végső győzelem csak akkor követhet el, legalább is Sztalin elképzelése szerint, ha az angolok is hajlandók áldozni érte. Német katonai körök véleménye szerint Sztalin ezzel a kiáltványával nyíltan elismerte: a német csapatok keleti visszavonulása semmiesetre sem jelenti azt, mintha ezt a hadsereget megverték volna. S éppen azért, mint bizonyos stockholmi körökben mondják, a szovjet most újra a legsúlyosabb fenyegetéseket menezsi Anglia címére, hogy eszelekedjen bízni. A politibűró legutóbbi ülésén Kaganovics, Sztalin sógora demarsot indítványozott az angolok címére és világosan értésére akarta adni a szovjetunió szövetségeseinek, hogy ha nem kezdik meg haladéktalanul az inváziót, Moszkva mérlegelni fogja a németekkel kötendő fegyverszünet kérdését. Sztalin a Churchillhez intézett jegyzékbe is belefoglaltatta állítólag ezt a tételt: a szovjet nem kezdek azért, üzenté Churchillnek, hogy esetleg más utakat keres biztonságának szükségére megszerzésére.

A moszkvai politikások hangulata természetesen a szovjetsajtóban is kifejezre jut. A vasárnapi szovjetlapok is

mét felszólítást intéztek a nyugati hatalmakhoz, ne várjanak tovább a megígért invázió megindításával. Ujból emlékeztetik Angliát és az Egyesült Államokat arra, hogy a szovjetunió mindig beváltotta ígéreteit. Ezzel szemben most ismét méltán felmerül a kérdés — írják a szovjetlapok — vajjon a nyugati szövetségesek nem halasztják-e el újra a döntő hadműveletek megindítását? A szovjetlapoknak ez a barátságosnak korántsem mondható sürgetése annál feltűnőbb, mert a teheráni értekezlet óta most történik meg először, hogy az invázió, a második arcvonal kényes problémáját fejezetik.

Egyelőre még nincs hír arról, hogyan fogadta Churchill Sztalin május-elejei kiáltványát, hogyan reagál a londoni sajtó a szovjetlapok invázió sürgetéseire. A zavar, a tanácsalanság azonban teljes Londonban, hiszen a nyugati szövetséges politika még mindig nem jutott túl a hónapok, sőt évek óta húzódó diplomáciai tárgyalásokon. Sztalin minden feltűnés nélkül meg tudta kötni jelentős egyezményét Benessel, amellyel tulajdonképpen Csehszlovákia korlátlan ura lett a vörös cár, az angolszászok viszont hiába tanácskoznak, hiába konferenciáznak, újabb és újabb kudarcok érik őket. A háború mai állapotában még mindig azt hiszik, hogy nagyképű megbeszélésekkel, kerekasztal mellől oldhatják meg a háborús feladatokat. Stettinius Marokkóban tárgyal, de semmi tanujelét nem adja annak, mint ha de Gaulle-al találkozná óhajtaná. A hivatalos angol hírszolgálat szerint azért nem akar találkozni a francia szakadár

rok vezérével, mert az amerikai kormány nem tudja megbocsátani, hogy hidegre tette az USA kegyencét, Giraud-t. Stettinius marokkói tárgyalásait egyébként Harriman, az amerikai Egyesült Államok moszkvai nagykövete kezdeményezte. Célja az volt, hogy első kézből kapjon tájékoztatást a londoni megbeszélésekről. Ugyanez a szándék vezette Murphyt, a földközitengeri szövetségesek főparancsnokság most kinevezett politikai tanácsadóját is, aki eddig az olaszországi szövetségesek bizottságban képviselte az Egyesült Államokat. Ők ketten viszont részletesen tájékoztatták Stettiniust az oroszországi illetve földközi tengeri helyzetéről.

Itt említjük meg, hogy Tito küldöttségét menezsett Londonba, amely hétfőn érkezett az angol fővárosba. A küldöttséget ugyanaz a Velebit nevű tábornok vezeti, aki már 1943 tavaszán is tárgyalt Kairóban a szövetségesek megbízottaival. A Velebit név mögött ugyanolyan titokzatos valaki húzódik meg, mint Tito mögött, az utazás azonban invázió szempontból eléggé fontos esemény. Nem nehéz belőle az angolszász balkáni terveire következtetni.

A másik konferencia, amelyet most az invázió hírekkel szemben feltűnő részletességgel tárgyal az angol sajtó, a dominiomok miniszterelnökeinek londoni értekezlete. Az értekezletet hétfőn délután nyitották meg, megjelentek a dominiomok miniszterei, India kiküldöttei és az angol kormány vezető tagjai: Churchill miniszterelnök, Eden külügyminiszter, Attlee helyettes miniszterelnök és Cranborne lord, a dominiomok minisztere. Az értekezlet legelső tárgypontja a háborús helyzet és a háború folytatásának megvitatása. Ezután a legfőbb probléma „az államok különböző csoportjai között megvalósítandó együttműködés” lesz. Churchill személyesen irányítja a megbeszéléseket, s ebből kiderül, hogy súlyos nehézségek állanak a birodalmi együttműködés útjában.

Kijelölték a nagyváradai ghetót

A m. kir. kormány rendelete alapján, Nagyvárad thj. városban mindazon zsidó egyének részére, akik az 1940-1941. M. E. számú rendeletben foglaltak szerint a sárga csillag viselésére kötelesek ghetószerű elhelyezésül a városnak a következő területét jelölöm ki:

- A Mezey Mihály utcának a Szent László-tér és a Szeptember 6 utca közötti páros oldala.
- A Szeptember 6 utcának a Mezey Mihály utca és a Dugonits Titusz utca közötti páratlan oldala.
- A Dugonits Titusz utca hetorkolásától a Szeptember 6 utca mindkét oldala a Kapisztrán-térig.
- A Tompa Mihály utca páros oldala a Frangepán Kristóf utcáig.
- A Frangepán Kristóf utca páratlan oldala a Kapisztrán-tértől a Tompa Mihály utcáig.
- A Kapisztrán-tér.
- A Várady Zsigmond utca mindkét oldala, a Kapisztrán-tértől a Mezey Mihály utcáig.
- A Liliom utca.
- A Mussolini-tér páratlan oldala a Liliom utcától a Zárda utcáig.
- A Kapucinus utca páratlan oldala a Kapucinus rendház kivételével.
- A Szacsvar utca a Mezey Mihály utcától a Zárda utcáig.
- A Blaha Lujza utca.

- A Bertsey György utca.
- A Zápolya utca.
- A Bercsényi utca.
- A Szmazsenka utca.
- A dr Moskovits utca.
- A Bulyovszky utca.
- A Zárda utca.
- A Harminchetes utca.
- A Vulkán utca.
- A Rimler Károly utca mindkét oldala a Tompa Mihály utcától a Várady Zsigmond utcáig.
- A Gyalócai utca.

Ez az elhelyezkedési terület zárt terület, amelyet a zsidók nem hagyhatnak el.

Felhívom az ezen a területen lakó nem zsidó lakosságot, hogy a lakásait, üzleteiket, ipari műhelyeket stb. azonnal, de legkésőbb 4 napon belül hagyják el.

Értesítem az érdekelt nem zsidó lakosságot, hogy részükre a ghetóba telepített zsidók felszabadult lakásai-ból fogok a mostani lakásaiknál sokkal megfelelőbb és egészségesebb lakást kiutalni. Ezáltal a mainál lényegesen jobb körülmények közé jutnak.

A lakás kiutalásra vonatkozó igényeket, a város Lakáshivatalánál (Teleki utca 3. szám) kell bejelenteni. A nem zsidó kereskedők, iparosok stb. részére kereskedelmi és ipari szempontból a mostaniul sokkal

jobb helyeken fogok megfelelő üzlet-helyiségeket, ipari műhelyeket stb. kijelölni.

Az erre vonatkozó bejelentéseket a város közigazgatási ügyosztályánál (Teleki utca 3. szám. I. em.) kell haladéktalanul bejelenteni.

Az érdekelteknek az egyes üzlet-helyiségek, ipari műhelyek stb. igénylésére irányuló kérelmét, a lehetőséghez képest figyelembe fogom venni.

Az átköltözködéssel járó költségeket a zsidók vagyona terhére, a város pénztárából fogom előlegezni.

Nagyvárad, 1944. évi május hó 3. Dr GYAPAY LÁSZLÓ s. k., h. polgármester.

Kötelesek saját lakásukban tartózkodni a zsidók

A sárga csillag viselésére kötelezett zsidóknak megtiltom, hogy lakásaikat ezen hirdetemnyem közzétételétől kezdve elhagyják.

Egyelőre, további rendelkezésemig, a zsidók lakásaikat naponta csak reggel 9 órától 10 óráig terjedő időben hagyhatják el, ezen időt kivéve tehát mindenki köteles saját lakásában tartózkodni.

Nagyvárad, 1944. évi május hó 3-án.

Dr GYAPAY LÁSZLÓ s. k., h. polgármester.

3 nap alatt be kell jelenteni a nem zsidó polgároknak az őrizetükben lévő zsidó értékeket

A m. kir. kormány rendelete alapján, Nagyvárad thj. városban a sárga csillag viselésére kötelezett zsidókat ghetóiban helyezem el.

Ezzel kapcsolatban felhívom mindazon nem zsidó polgárokat, akik zsidó értékeket tartanak őrizetükben, hogy azt jelen hirdetemnyemtől számított 3 nap alatt a város polgármesteri hivatalában jelentésük be. A bejelentések alapján az értékek átvételéről azonnal gondoskodni fogok.

Figyelmeztetem a város nem zsidó lakosságát, hogy mindazokkal szemben, akik zsidó értékeket tartanak őrizetükben és azt a fenti határidőn belül nem jelentik be, a legszigoribban fogok eljárni és internálásuk iránt azonnal intézkedem.

Nagyvárad, 1944. május hó 3-án. Dr GYAPAY LÁSZLÓ s. k., h. polgármester.

Ujabb lapbetöltések

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Dr vitéz Kolozsvári-Borcsa Mihály államtitkár, a sajtóügyek kormánybiztosa, a miniszterelnök rendeltére az alábbi időszakok lapok további kiadását megtiltotta: A budapesti megjelenő „Börszakma”, Szegeden megjelenő „Hadastyánok Lapja”, Hódmezővásárhelyen megjelenő „Kárikás”, a Rákosszentmihályon megjelenő „A Közérdek”, a Kolozsváron megjelenő „Magyar Konzum”, az Orosházán megjelenő „Orosházi Újság”, a Pestszentlőrincen megjelenő „Pestszentlőrinci Újság”, a Sopronban megjelenő „Soproni Notesz”, a Désen megjelenő „Szamosvidék” című időszakos lapokat. Az erre vonatkozó rendelet a Budapesti Közlöny szerdai számában jelenik meg.

Mikor kap engedélyt a tanár és a tanító szolgálati helyének elhagyására

Egyházfőhatósági közlés szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter a honvédelemről szóló 1939. évi II. törvények alapján az alábbiakat rendelte el. Tanító (tanítónő), vagy tanár (tanárnő) az 1943/44. iskolaév befejezése után szolgálati állomáshelyét csak felettes hatóságának engedélyével hagyhatja el. Távozásra engedélyt lehet adni, ha az engedélyt kérő személyének figyelmen kívül hagyásával is kellőképpen biztosítani lehet: tanító vagy tanár esetében a leventeoktatással, a légvédelmi hatósági szolgálattal, vagy más közérdekű szolgálattal kapcsolatos tennivalók ellátását; tanítónő vagy tanárnő esetében pedig a napköziotthonokban és a gyermekek vidékre költöztetésével kapcsolatban szükséges felügyelői tennivalók ellátását. Az engedély elbírálásakor a kérelmező családi viszonyait, gondozására szoruló gyermekeinek számát és egyéni életkörülményeit méltányosan mérlegelni kell. Távozásra elsősorban az a tanító vagy tanárnő kaphat engedélyt, akinek ötödik életévét be nem töltött gyermeke, vagy legalább három, szülői gondozásra szoruló gyermeke van.

Az a tanító (tanítónő), illetőleg tanár (tanárnő), aki távozásra engedélyt kapott, köteles tartózkodási helyét és pontos lakcímét, valamint a tartózkodási helyén és a lakcímében bekövetkezett minden változást az illetékes iskolai hatóságoknak haladéktalanul jelenteni. Az eltávozott tanító (tanítónő) vagy tanár (tanárnő) felettes hatóságának felhívására köteles állomáshelyére haladéktalanul visszatérni, illetőleg az esetleg kijelölendő ideiglenes állomáshelyén haladéktalanul jelentkezni.

Az engedélyt tanítókra és tanítónőkre nézve a tanfelügyelő, tanárokra és tanárnőkre nézve a tankerületi főigazgató, egyházi hatóság alatt álló iskolákban alkalmazottakra nézve az egyházi hatóság, végül Budapest székesfőváros iskoláiban alkalmazottakra nézve a főváros polgármestere adja meg. Azt, aki állomáshelyét engedély nélkül elhagyja vagy a tartózkodási helyének és lakcímének pontos bejelentésére irányuló kötelezettségének, a visszatérésre vagy új állomáshelyén való jelentkezésre vonatkozó felhívásnak haladéktalanul nem tesz eleget, a legsúlyosabb szolgálati vétség címén fegyelmi eljárás alá kell vonni. (M.E.)

Faelosztás május 5-től

Értesítem a város közönségét, hogy a Közélemezési Ügyosztály 1944/45. tűzifa-évre a fakiosztást megkezdte. Mindazok, akik fölös tűzifakészletet jelentettek be az alantí kedvezményt nem vehetik igénybe. Minden falpra az alantí tűzifakereskedőknél 50 kgr. tűzifa vásárolható a hirdetés megjelentésétől számított 5 napon belül. Az 50 kg. tűzifán kívül bármelyik szénkereskedőnél még 50 kgr. szén is vásárolható.

Felhívom a tűzifakereskedőket, hogy az elszámolásokat a hirdetés napjától számított 5 napon belül kötelesek benyújtani a Közélemezési Ügyosztályhoz. Ugyancsak be kell adni azon elszámolásokat is, amelyeket az 50%-os készletből szolgáltatottak ki.

Május 5-én:

Pallos fatelepen: Árpád vezér út.
Topa József (Beöthy Ödön utcai fatelepen): József nádor, Tűzharcosok tere, Thököly út, Alkotmány utca.

Ludányi fatelepen (Bém-utca 25. sz.): Előd vezér, Ipoly Arnold, Hétvezér-tér, Kund vezér, Ond vezér, Tass vezér, Gr. Csányi, Töhötöm, Isaszeg, Buba, Cenci kertész.

Csonka István fatelepen (Váradvelencei állomás): Lövyöde, Késmárki, Brassai Sámuel, Szeben, Lugos, Nagyenyed, Temesvár, Avar, Éva, Mező, Benze, Berkovics Ágoston, Vaskó, Lippa Világos, Déva, Radnay püspök, Trenesén, Nyitra, Löese utcák.

Zathureczky fatelepen (Cselepaták utca): Rátkay József, Edison, Fraňói Vilmos, Michel Angelo utcák.

Szabó Sára fatelepen (Váradvelencei állomás): Gát, Bojtár, Csonak, Kut, Margit, Téglygyár, Bogár, Gulyás, Mohács, Kőbánya utcák.

Bihar fatelepen (Ányos Pál utca): Torda, Jázmin, Méliusz, Murek, Matrona, Orgona, Paesirta, Piflangó utcák.

Heiler fatelepen (Kapisztrán ter):

Fövény, Áldás, Oláhapáti, Nagyürögdi, Dr. Tóth Mihály, Dr. Bozókai, Gazdász, Fényes E., Vucskics százados, Kuruc, Szálka utcák.

Május 6-án:

Pallos fatelepen: Olasz, Br. Döry, Szabolcska, Nadányi, Peterdi, Döbrentei, Beniczky, Lengyel utcák.

Csonka fatelepen: Tömös, Gutenberg, Csokonai, Kolozsvári, Limanova, Ányos Pál, Zászlós, Sellő, Gém utcák.

Topay fatelepen: Dávid Ferenc, Reviczky, Bánk-bán, Isonzó honvéd, Polónyi G. tér, Himfi, Doherdó, Géza fejedelem, Székely hadosztály, Jaunusz, Pannonius, Hajdu, Álmos vezér utcák.

Szabó Sára fatelepen: Puztaszer, Delevér, Rozgonyi, Czárán, Rigómező, Muhipusztá, Goszdu, Hollós, Zápor, Zátory Szőlős, Váltó, Sorompó, Vasut, Hodossy Miklós utcák.

Bihar fatelepen: Barabás Béla, Erdélyi, Ráday G., Bánság utcák.

Május 8-án:

Topay fatelepen: Tulipán, Nefelejts, Ferdényi F., Konti püspök, gr. Klébelsberg, Roham, Csatlós, Nap, Katona utcák.

Pallos fatelepen: Körösi Csoma S., Mindszent, Szent József utcák.

Május 9-én:

Pallos fatelepen: Nagy Lajos király, Kinizsi, Páscal, Polgár, Bodrog, Sajó Podmaniczky, Maros, Volga utcák.

Május 10-én:

Pallos fatelepen: Munkás, Cselepaták, Dante, Kele vezér, Eörs vezér, Perényi püspök, Franklin B. utcák.

Nagyvárad, 1944. május 3-án.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Felozlatott egyesületek: A MTE felenti, A belügyminiszter a Magyar Új Clu-bot, a Belvárosi Polgári Kört felozlatta.

Még élek!

A színház női cuhá-tárában lakom!

Ezt írta otthonának ajtófélfájára egy berlini színész, miután azt angol-amerikai bombázók elpusztították. De nemcsak ő, hanem még sok színész, művész és tudós vesztette így el otthonát. Színházak égtek le, templomok, könyvtárak, múzeumok és intézmények pusztultak el, egyetemek és klinikák dőltek romba. Mindezek ellenére tovább él a német kultúra. A gyorsan helyreállított termekben tovább játszik a színház, a szükség-óvóhelyeken tovább működik az egyetem. A német kultúrának a bomba-terror alatti helytállását mutatja be képes beszámolójában a

SIGNAL

a nagy európai képesfolyóirat leg-újabb száma.
Ára 70 fillér. Kapható minden folyóiratárusítónál. Előfizetéseket felvesz az „Ibusz”, Budapest V., Akadémia-utca 10.

Hízott sertéseket vágtak engedély nélkül

(Nagyvárad.) A szolgálatos rendőr-szem tegnap éjszaka félelmetes sertésvisításra lett figyelmes a Muhi-pusztá 2. számú ház előtt. A visításokat a sertések ismert halál-hörgése kísérte s ez a hang világosan bizonyította, hogy a sertéseket levágták. Az éjszakai óra gyanus volt a rendőr előtt, mire babozás nélkül belépett az udvarba, hogy meggyőződést szerezzen van-e vágási engedélyük a sertés tulajdonosoknak.

Az udvaron nagy szorgalommal dolgozott három ember, nev szerint

Kovács István és Verebi András, valamint Simon József korcsmáros. Mint kiderült, a hatalmas, 2-2 mázsa hízókat engedély nélkül vágták le és azt Kovács és Verebi állítólag Simon korcsmárostól, mint tenyész-állatokat megvásárolták.

A rendőr mindhárom embert elő-állította a rendőrségre, ahol árdági-tási visszaélés miatt megindult ellenük az eljárás, majd kihallgatásuk után átkisérték a kir. ügyészre.

A levágott sertéseket a rendőrség mint bűnjelét lefoglalta.

Romániába akarnak szökní a váradí és biharmegyei zsidók

Nagy riadalmat keltett a zsidóság köében a ghetto híre és az időt kihasználva tömegesen akarnak (valószínűleg Romániába) menekülni. Kedden este a váradszöllősi várnál szolgálatot teljesítő rendőr alig győzte az igazoltatásokat, majd több előállítást fogantatott. A rendőrség őrizetbe vette Lefkovics Jakab, Lefkovics Ignác, Lefkovics Ignácné Friedmann Teréz és Ibb Márton margittai lakosokat, akik autóval érkeztek Váradszöllőre és keresztény keresztvevőkkel akarták igazolni magukat. Állításuk szerint Félixfürdőbe szándékoztak utazni — fürdőre.

A rendőrség úgy a margittai, valamint a városhól eltávozni akaró többi zsidókat őrizetbe vette és megindította ellenük az eljárást.

Este 10 óra tájban a Dreher-Haggenmacher sörgyár portása jelentkezett a rendőrségen előadva, hogy újabb menekülő zsidók tömege érkezett a váradszöllősi utra. A rendőrség valamennyi gyanus egyént őrizetbe vette.

Hirdessen

a Magyar Lapokban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 4.30 P.
 3 hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Készíteteket nem adunk vissza.

KÉRELEM LAPUNK ELŐFIZETŐIHEZ.
 A zsidóság ghettoába költözésével kapcsolatban több olvasónknak el kell költöznie régi helyéről. Kérjük azokat az olvasóinkat, akik jelenleg a kijelölt ghetto területén laknak és onnan elköltöznek, sziveskedjenek azonnal jelezni új lakásukat, hogy a lap kézbesítésében nagyobb zavar ne történjék.

Vitéz Endre László államtitkár Szegeden. Szegedről jelentik: V. Endre László államtitkár körútja során Szegedre érkezett. Tóth Béla dr. rendőrfőkapitány-helyettesrel tájékozódott a zsidó rendelvek végrehajtásáról és megemlékezett a helyeket, ahová a zsidókat kitelepíteni szándékoznak. A kitelepítést még a hét folyamán végrehajtják.

BEFEJEZŐDTEK AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁLATOK A KERESKEDELMELI LEÁNYISKOLÁBAN. Nagyvárad, május 3. Dr. Hoffmann István tanügyi főtanácsos elnökletével folyták le a „Zrínyi Ilona” ker. leányiskolában az érettségi vizsgálatok május 1-én és 2-án. 21 jelölt közül kintüntetéssel éretek: Kállay Margit, Mellán Erzsébet és Sürger Györgyi. Jelenen éretek: Ötvös Márta. Jól éretek 10 tanuló: Andriksa Gizella, Csizmadia Katalin, Hunya Irén, Miklóssy Magdolna, Orimek Gizella, Pásztor Irén, Pethő Etelka, Rosenfeld Edit, Szabó Ilona és Turi Veronika. Éretek lett 7 tanuló.

300 pengő erejéig teljesíthető a rövid úton történő fizetések. A MTI jelenti: Május 1-től kezdve postatakarékpénztári betétkönyvre az a postahivatal, amely a betétkönyvet kiállította, a rövid úton teljesíthető visszafizetéseket 300 P. erejéig teljesítheti.

BUTORT

színeset
 Háló, kombinált és előszobák.

Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

MEZEI-TŐL

Konyha újdonságok

Amerikai katonák viselkedése Angliában. Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Angliában állomásozó amerikai katonák viselkedését jellemzik azok a törvényszéki tudósítások, amelyek meg jelennek az angol sajtóban. A Times most azt közli, hogy két északamerikai katonát halálraítéltek, mert megtámadtak egy 16 éves angol leányt, akin erőszakot követtek el, majd meggyilkolták.

SZENT MONIKA KÖZÖSSÉG ASSZONYAI Holnap, május 4-én d. e. 8 órakor védőszentünk tiszteletére közös szentmise lesz a premontrei templomban. Ugyanaznap délután 5 órakor májusi litánia és beszéd: „Szűz Mária a magyarok történelmében”, valamint „A fatimai Mária üzenete” címmel a Pray György utca 5. szám alatti otthonunkban. Minden tagot szeretettel elvár a Vezetőség. Az összejövetel engedélyezve.

Tovább árad a Mississippi. Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Daily Express jelenti, hogy az Egyesült Államokban Missouri és Illinois államokban már több mint egymillió acre kiterjedésű terület van víz alatt. A két folyó tovább árad. A termés nagyrésze már megsemmisült.

MEGHÍVÓ. A Nagyvárad Kereskedelmi Csernok textil, kötött-szövőtt és rövidáru kereskedők szakosztálya f. hó 4-én délután 5 órakor szakosztályi ülést tart, melyre ezúton meghívja tagjait. Lakomesik Lajos, szakosztályi elnök.

Német légóltalmi vezetők látogatása Magyarországon. Sopronból jelentik: MTI Vitéz Szurmay Lajos vezérőrnagy, Schurmann berlini városi tanácsos, a német birodalmi főkörzet vezetője, Bachmann építészeti igazgató, valamint több magasrangú magyar és német légóltalmi vezető társaságában megtekintették Sopron légóltalmi szervezetét. A Német Birodalom légóltalmi vezetőinek magyarországi tanulmányútja Sopronban kezdődött. A légo-szemle után, amely alapos és minden részletre kiterjedő volt, a külföldi légo-vezetők elismerésüket fejezték ki a soproni légo. szervezetsége felett.

Az Egyesült Államokban élő angolok nem utazhatnak Angliába. Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Newyorkból jelentik, hogy az Egyesült Államokban élő angolok, beleértve a diplomatákat és más állami tisztviselőket, rövidebb látogatásra sem jöhetnek Angliába, csak akkor, ha halaszthatatlan közérdekű ügyben van rájuk szükség. A brit tájékoztató hivatal, amely közölte ezt a megszorítást, megjegyzi, hogy ezzel megszigorították a Nagybritanniából külföldre irányuló utazásnak április 24-én elrendelt ellenőrzését. A rendelkezés minden külföldön élő angolra érvényes.

Este 6-tól délelőtt 11 óráig nem hagyhatják el lakásukat a kolozsvári zsidók. Kolozsvárról jelentik: (MTI) Kedden dr. Hollósi-Kuthy Lajos, főkapitányhelyettes a kolozsvári rendőrkapitányság vezetője, az alábbi rendeletet adta ki: A megkülönböztető jelvény viselésére kötelezett zsidó személyek 1944 május 2-től kezdődően, este 6 órától déli 11 óráig nem hagyhatják el lakóhelyüket. A rendelet ellen vétőkkel szemben a rendőri büntető bírói eljárás kivül, a közigazgatási (internálási) eljárást azonnal megindítják.

Adományok a bombakárosultak részére

Előző napokról P 15.807.68

Hegyköztötteleki leventék gyűjtőe Besseneky Emil plébános kezdeményezésére
 241.—
 Korona Filmszínház 200.—
 Jeddy Lajos és neje 50.—
 Papp Sándor 10.—
 Szent Antal nevében 5.—
 Körösi Kálmán 20.—
 Gönczy Dezső, Feketeerdő 30.—
 Csonka István 200.—
 Szeri Ferenc nyugdíjas 20.—
 Kovács András 3.—
 Csáky Lajos 3.—
 Bölteky Ferenc, a Transport Lloyd igazgatója 100.—
 Összesen: P 16.689.68

Felhívás a Nagy-Budapest területéről ide költözött személyekhez

Nagyvárad thj. város Közellátási Ügyosztálya 2059—1944. k. é. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki:

Felhívom mindazon személyeket, akik a bombatámadások következtében Nagy-Budapest területéről (Budapest és környékéről, megyei városok és községekből) Nagyvárad thj. város területére költöztek, hogy május hó 5-én és 6-án a Közellátási Hivatal 6. sz. szobájában jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1944. április hó 27-én.

Nagyvárad thj. város Közellátási Ügyosztálya.

Megkezdődött a zsirjegyek bevétele

Nagyvárad thj. város Közellátási Ügyosztálya 2058—1944. k. é. sz. alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a május hó 1. felére esedékes zsirjegyszelvények beváltása a mai napon a város egész területén megkezdődik.

A zsirjegyekre ez alkalommal 20 dkgr. margarint szolgáltatnak ki a hatóságilag megállapított 5.60 P kgr-os egységen.

Április havi, vagy korábbi zsirjegyek be nem válthatók, mert azokat a közönség számára hivatal sem fogadja el elszámolásra a húsiparosoktól.

A tolongás és ácsorgás felesleges, mert mindenki adagja biztosítva van.

Nagyvárad, 1944. május 2.

Nagyvárad thj. város Közellátási Ügyosztálya.

Ipartestületi hírek

Az Ipartestület Faipari szakosztálya felhívja tagjait figyelmét, hogy folyó hó 1-től 5-e délig anyagigényeiket jelentsék be, mert ellenkező esetben kiutalásuk elmarad. Az igényléseket csak az illetményjegyzék bemutatására és az ipartestületnél bejelentett munkakönyvekre vesszük fel. Elnökség.

IPAROSHIREK. A szobafestő és mázó szakosztály összes tagjait értesítjük, hogy a káliszappankiosztást f. hó 6-án, reggel 8 órától déli 12 óráig fogjuk eszközölni. Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy akik káliszappant igényelni akarnak, szakosztályi irodánkban csütörtök délig befizetni sziveskedjenek. Elnökség.

BUTOR

most is nagy választékban
„ARTA” bútorüzletben
 Gróf Beihlen István-utca
 Pannonia épület

Árverési hirdelmény

Közhírré tételük, hogy fizetésben késedelmes adós terhére elárvereztetik 220 üveg Odol szájviz, 284 üveg Molnar Musser kölnivíz, összesen 7847 pengő 58 fillér becsértékben. Kikiáltási ár a becsérték és az elárverezett tárgyak a becsértéken alul is a legtöbbet ígérőnek királyi közbiztos közbenjöttével nyilvános árverésen eladtnak. Kikiáltási ár a becsérték. Az árverés 1944. évi május hó 5. napján délután 5 órakor tartatik meg a Bihar megyei Takarékpénztár helyiségében Nagyváradon, Bémer-tér 4. szám alatt, ahol az elárverezendő árúk korábban is megtekinthetők. A bánatpénz a kikiáltási ár 100/0-a. Vevő tartozik az árut azonnal kifizetni és elszállítani. Illeték vevőt terheli.

BIHARMEGYEI TAKAREKPENZTAR

Dr. Pávó Pálné lemondott jogsziványáról

Értesitem a város lakosságát, hogy dr. Pávó Pálné körzeti baromfi és tojáskezelő cég jogsziványáról lemondott.

Nevezett cég szedőit és telepeit a Hangya Szövetkezet nagyszalontai telepének adta át, így a gazdabeszolgáltatással kapcsolatos baromfi és tojás beszállításokat Hangya nagyszalontai telep, nagyváradi bizományosa veszi át.

Nagyvárad, 1944. április hó 28-án.

Dr. SOOS ISTVAN s. k., polgármester.

Magyar-német kívánsághangverseny a színházban

Mindnyájan emlékezünk rá, a napilapok is közölték, hogy a nemrégben lezajlott zöldkereszt-gyűjtőnapon — majdnem mindegyik német katonatiszt zubbonyán ott láttuk az önkéntes adakozás jelvényét. A nemes bajtársi érzés természetes megnyilvánulása az a nagy érdeklődés, amely a városunk magyar közönségének soraiban mutatkozik a május hó 9-én rendezendő magyar-német kívánsághangverseny iránt, melynek bevételét a német vöröskereszt javára fordítják.

A kívánsághangverseny műsorszámait az SS alakulatok kiváló zenekara, kompas énekkara, ének- és harmonikasolistái, valamint a Szigligeti Színház válogatott ének-, zene- és táncszámai fogják szolgáltatni.

A kívánsághangverseny lényegének megfelelően a nagy közönség ének- és zenedarabok előadását kívánhatja, ha a német vöröskereszt javára adományt juttat. Ezeket az adományokat legkésőbb május hó 5-ig kell eljuttatni a német parancsnoksághoz (Ortskomandantur in Nagyvárad) Hitler Adolf-utca 4., az előadandó darab címének megjelölésével. Lehet kérni: magyar és német katona indulókat, katona- és népdalokat, tánczenét, opera és operett részleteket.

Az előadásra jegyek 2—12 pengő áron a színház pénztáránál már válthatók. Tekintettel a már is megnyilatkozó rendkívüli érdeklődésre, előrelátható, hogy a város közönsége zsúfolásig fogja megtölteni a színházat, hogy ezzel is tanúsítsa a magyar-német bajtársi együttérzést.

SZINHÁZ

Meghódította a színtársulat az itt tartózkodó német katonákat

Magyar-német kolonast a Szigligeti Színházban

Katonákat rendezett kedden este a Szigligeti Színház a német véderő tagjai számára. Tele volt katonákkal a nézőtér, csak itt-ott lehetett egy-egy civil látni, akiknek sikerült jegyet kapniok. Némi aggodalommal néztünk az est elé: vajjon a társulat tud-e annyit nyújtani, hogy lekösse a német közönség érdeklődését a megteremtett hangulatot, amely nélkül unalomba fullad az ilyen jellegű előadás. De már az első számoknál megállapíthattuk, hogy színészeink és főként színésznőink megtalálták a kellő hangot és az egész műsor oly ügyes összeállítású volt, hogy a legényesebb várakozásnak is tökéletesen megfelelt.

Szögi Arany intonált: egy kis magyar dal élénklése után bejelentette, hogy most már megpróbálkozik a némettel is. És kedves kijetéssel, vakmerően, aranyosan dalolt. Kirobbanó tetszést aratott. Talán még fokozódott a siker Hamvay Lucy számaival, akiről nem is tudtuk, hogy ennyire otthonos a német nyelvben. Még a népies kijetéssel is pompásan megbirkózott. Hatalmas tapsok jutalmazták. Még merészebb volt Kemény Gizi vállalkozása: ő német költőktől szavalt meglepő könnyedséggel és zavartalanul. Már megjelenésével — égszínkéék selyem ruhában lépett a színpadra, ami kiemelte ragyogó szépségét. — meghódította a közönséget, a versekkel pedig egyenesen magával ragadta a német harcosokat. Balogh Julia Schubert-dalokat énekelt magyarul és ugyancsak magyarul adott elő Antal Erzi egy-egy áriát a Toscából és a Pillangókisasszonyból, de a hallgatóság éppen úgy értékelt ezeket az áriákat, mintha a két széphangú, remek előadóképességű művésznő német szöveggel énekelte volna azokat. Még Szabó Ernőnek volt egy kis német száma: tréfás, szóserinti fordításban magyar nótákat adott elő. A német katonák majdnem halálra nevettek magukat.

A műsor egyéb számai vídám és ötletes összeállításban, igen hatásosan következtek egymás után. A magyar táncjelenetek nagy tetszést váltottak ki és színesecek, változatosak voltak a revüszzerű operetttrészetek, amelyek a társulat sok tagját mozgatták a színpadon. Mindenki túláradó jókedvvel, páratlan ügyességgel játszott, táncolt, énekelt, még a görög munkáján is érzett, hogy ezáltal különösen ki akarnak tenni magukért. Szabó Ernő mókái nagyszerűen beváltak: rengeteg tapost kapott. Berta András táncai magas kabaré-színvonalat képviseltek. Jurik Julesi pedig többször is kénytelen volt megismételni nyalka buszártáncát. Különös sikert ért el az együttes az „Egy holdog pesti nyár” nagy revüjelenetével. Valósággal tombolt a közönség: nem akarta leereszteni a színeseket a színpadról.

A műsor végén az összes szereplők, kiegészülve a társulat néhány más tagjával, nagy, tagka együttesben gyűltek a színpadra. A bemondó minden szereplőnek külön megköszönte a közreműködést és minden hölgynek kis virágcsokrot nyújtott át egy német katonára. Szabó Ernő egy tréfás gesztusával szintén kifejezésre juttatott magának egy oszlopot. Az ének- és táncszámok, meg az operettjelenetek között a zenekar játszott

részint *Matolesi* színházi karnagy, részint *Huszár* ezredkormányvezényléseivel. A kitűnő karmesterek munkája is zajos és hálás tetszésnyilvánításokkal találkozott.

Az egész est a teljes siker jegyében zajlott le a megelégedésű szolgál, hogy a Szigligeti Színház ily meleg élményben részesítette a városunkban idéző német harcosokat.

Színházi iroda közleményei

FIGYELEM! Csütörtöktől a délutáni előadások 3 órakor, az esti előadások 6 órakor kezdődnek!

Egy csók és más semmi c. vídám, mulatságos operett bemutatásának előadását csütörtökön este 6 órakor lesz bemutatás hértelben. A-hérlet előadása pénteken este 6 órakor. Szombaton este, vasárnap délután és este hértelstűnethen megy. Főszereplők:

SPORT

Vasárnap lesz az országos I. osztályú birkózóverseny döntője Nagyváradon

Május 7-én, vasárnap ismét nagy-szabású verseny kerül lebonyolításra. I. osztályú országos birkózóverseny lesz, melynek elődöntőjét Péter bonyolították le.

A verseny a Szent László év keretében lezajló versenyek közé sorozták. Igen szerencsés a benevezett egyesületek birkózó gárdái az a tény, hogy erre a versenyre a nagyváradi munkások ágilis vezetősége kitűzte a „Visszatérünk” gyönyörű ezüst vándorszerleget. Ez szépségénél

Hamvay Lucy, Antal Erzi, Czéh Gitta, Haraszthy Irén, Borsos Mária, Szabó Ernő, Horváth Jenő, Halasi Gyula, Ross József, Barsy Béla és Kiss István, 3 óras kacagás és derűltség.

Az első szombaton délután 3 órakor, filleres helyekkel megy a bemutatás szereposztásában.

MŰSOR:

Szerdán este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.

Csütörtökön este 6 órakor: *Egy csók és más semmi*. Bemutató hértel.

Pénteken este 6 órakor: *Egy csók és más semmi*, A-hérlet.

Szombaton délután 3 órakor: *Az első*.

Szombaton este 6 órakor: *Egy csók és más semmi*.

Vasárnap délután 3 órakor: *Egy csók és más semmi*.

Vasárnap este 6 órakor: *Egy csók és más semmi*.

KEMÉNY JÁNOS ELSŐ DARABJA A NEMZETI SZINHÁZBAN. Az erdélyi megzárás alatt és a felszabadulás után játszódik báró Kemény János „Péter” című színművének cselekménye, amely a kitűnő erdélyi író és színházi szakember első színpadi munkája. A darabot május 13-án mutatja be a Nemzeti Színház.

RÁDIÓ

Csütörtök, május 4.
Budapest I.

8.35 Szórakoztató muzika
10.15 Könnyű zene.
11.40 Külföldi híradó.
12.05 Országos Postászenekar.
13.30 Honvédeink üzenet. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Művészelemek.
15.00 Sovinsky László szalonzenekara.
15.25 Rexa Dezső előadása.
15.45 Szórakoztató zenekari muzsika.
17.00 Rendőrszenekar.
17.35 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
18.05 Az Operaház április 29-i előadásának közvetítése hangfelvételtől: *Bolygó hollandi*.
18.55 Hírek.
20.20 Kiss Ferenc verseket mond.
20.30 Pertis Pali cigányzenekara.
20.55 Dr. Bosnyák Zoltán a Zsidókérdés Kutató Magyar Intézet igazgatójának előadása.
21.10 Magyar zeneszerzők féltérője.
22.20 Pablo Casala gondolkázik.
22.40 A rádiózenekar műsorából.
Budapest II.
17.00 Hírek német, román, szlovák, orosz és horvát nyelven.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó sürgősen magánháza nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné. Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 728

Hűlőfélék

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 év gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pieta-utca 6. Telefon 27-56. 313
Paragazzal poloskát, molyt, petét mindenhol felelősséggel irtja. Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664
Kerékpárok újak és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30
Magas rózsatövek mindennemű konyhakerteri és virágtövek a Viktória kertészetben, Balassa-tér. 936

Állást nyel

Megbízható, keresztény gépirónót, valamint jó bizonyítvánnyal rendelkező német nevelőnőt azonnalra keresek. Dr. Devald Lászlóné, Rákóczi-út 7. 935
Téglágetőmestert keres a cséffai római katolikus plébánia. 934

Állást keres

Fiatallabb leány bejárónőnek, vagy magánoshoz házvezetőnőnek ajánlkozok. Cim a kiadóban. 933
Középkorú asszony hosszú jó bizonyítvánnyal plébániára házvezetőnőnek ajánlkozok. Cimet az Orsolya zárdába kér leadni. 930

Oktatás

Elemisták csoportos tanítását vállalom. Érdeklődni: Oláh Erzsébet tanítónőjelölt-nél, Bém-u. 4. 932
Német nyelvet tanít urinő, ebéd koszt ellenében. Piros Béláné, Sztarovezky-u. 12. szám 931

Lakás

Kiadó butorozott szoba Gerliczy-utca-ban. Cim: Akadémia-u. 6 928

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felelős: Dr. Paál Árpád
A kiadásért felelős: Dr. Virág Jeromos
főszerkesztő Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. kérforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi utca 5. számán.

Vasárnap délelőtt fél 11-kor kezdik a NAC-Szolnok mérkőzést

(Nagyvárad.) A közlekedési nehézségekre való tekintettel a Szolnok vezetősége azzal a kéréssel fordult a NAC-hoz, hogy délelőtre tegyék a mérkőzést, hogy délután haza is utazhassanak. A zöld-fehérek elnöksége

foglalkozott a kérdéssel és méltányosnak találva azt, úgy határozott, hogy a vasárnap sorkakerülő NAC-Szolnok bajnoki csatát délelőtt fél 11 órai kezdettel játsszák le.

Vasárnap versenyt rendez a NAC atlétikai szakosztálya

Vasárnap, május 7-én, délelőtt 9 órai kezdettel a NAC atlétikai szakosztálya III-IV. osztályú atlétikai versenyt rendez a következő számokkal: 100 m.-es síkfutás, súlylökés, rud-, magasugrás, 400, táv. díszkosz.

hármassugrás, 1500 és 3000 m. síkfutás.

Ezúton is felhívjuk az atléták figyelmét, hogy a pénteki edzésen még rossz idő esetén is — jelenjenek meg, a versenyvel kapcsolatos ügyek megtárgyalása végett.

Szent László nyomda R. T. Nagyvárad

Szép betűkkel berendezett könyvnyomdája készíti mindenemű nyomtatványokat, írás és kivitelben.

Rendeléseket felvesz telefonon is a nyomda. Telefon: 12-27.